

A Magyarországi Evangélikus Egyház X. Zsinat 14. ülészaka – Tudósítás percről percre!

Budapest – A zsinat lelkeszi elnökének, dr. Hafenscher Károlynak az áhítatával kezdődött el a Budapest-Fasori Evangélikus Gimnáziumban egyházunk soron következő zsinati ülése, 2017. február 24-én. Folyamatosan frissülő cikkünkben igyekszünk tudósítani a fontosabb történésekről.

9.37

Dr. Hafenscher Károly az egyház útjának irányáról beszélt nyitó igehirdetésében, amelynek alapjául Bartimeus története szolgált. Felvetette, hogy 2017-ben vajon merre tart az evangélikus egyház. Ennek összefüggésében beszélt olyan tényezőkről, amelyek rajtunk múlnak, amelyek rajtunk kívül ható erők, és amelyek felülről jövő erők. A jézusi és a tanítványi útnak össze kell találkoznia és ennek hatására életek formálódhatnak át. Vele kell indulnunk az igazi cél felé.

9.45

Az első ülésen **Abaffy Zoltán**, a zsinat nem lelkeszi elnöke.

Sor került a X/13. ülészak jegyzőkönyvének elfogadására és a beadványok ismertetésére.

Az Országos Presbitérium (OP) még decemberben határozatot hozott egy olyan zsinati munkacsoport létrehozásáról, amelynek a feladata az egyház szervezet és működés egyszerűsítésének előkészítése lenne. Kondor Pétert, Fábri Györgyöt és Mészáros Tamást javasolták a munkacsoport tagjának. A munkacsoport az OP számára készítene javaslatokat. A zsinat titkos szavazással szavazott a munkacsoportról.

10.06

Ezután a zsinati bizottságok beszámolója következett. **Dr. Ittész András** a Törvényelőkészítő Bizottság üléseit ismertette.

Dr. Orosz Gábor Viktor a Teológiai Bizottság elnökeként, **Solt-Szárász Csenge** az Ügyrendi Bizottság elnökeként szólt.

10.09

Dr. Hafenscher Károly a református-evangélikus közös zsinat ügyében tett lépéseket ismertette. Közös bizottságot hoz létre a két zsinat, **dr. Korányi András**, **dr. Orosz Gábor Viktor** és **dr. Kodácsy-Simon Eszter** dolgozik majd a kiadandó közös nyilatkozaton a református testvérekkel együtt.

Ezután a X/14. ülészak napirendjét is elfogadta a zsinat.

10.13

A második ülésen továbbra is **Abaffy Zoltán** elnökletével az Evangélikus Hittudományi Egyetemen folyamatban lévő fejlesztésekről kapnak tájékoztatást a zsinati tagok, **dr. Szabó Lajos** rektor és **dr. Fábri György** egyházkerületi felügyelő előterjesztésében.

Dr. Szabó Lajos elmondta, hogy a 2016-os évnek kettős üzenete volt az egyetem életében. „Kezdeményezőkézséget és önkritikát és egyaránt motiváltak azok az események, amelyekkel szembe kellett néznünk. Bár egy tendencia már korábban is jelentkezett azzal, hogy a lelkészi pálya iránti érdeklődés folyamatosan csökkent az utóbbi években, azonban ebben az évben vált kritikussá. A másik oldalon a hittanári és a teológiai érdeklődés fokozatosan emelkedett ugyanebben az időszakban. Így több, eddig nem gyakorolt területen lehetőségünk volt gyorsan tájékozódni, új irányokat felfedezni, és új lehetőségekkel is tudunk élni” – mondta.

A hallgatói összetétel gyors változásaihoz is alkalmazkodnia kell az intézménynek. „Prioritásként került elénk az a feladat, hogy promóciós kampányt indítsunk annak érdekében, hogy a hallgatói utánpótlást javítani tudjuk a jövőben. Ebben nagy szerepe volt a kollégiumi élet fejlődésének több szempontból is. Az egyetemi lelkész és a HÖK, valamint a rektorhelyettes és a főtitkár egy gyors koncepciókialakítás után aktívan tevékenykedtek ezen a területen ebben az évben. E munka intenzitásának további fokozása nagyon fontos feladat. Nemcsak a lelkészi utánpótlás miatt, hanem egyházunk jövője érdekében is.”

„Vannak közös terveink az egyházvezetéssel együttműködve. Nagymértékben motiválta az intézmény életét az a tény, hogy a MEE vezető testületeinek határozatai alapján folytatódhatott a korábban megkezdett, tudatos fejlesztési munka második üteme. Az irányok és konkrét lépések keresése, alakítása Fábri György felügyelő úrral folytatott folyamatos konzultációk és szakmai együttgondolkodás keretében formálódott. Ennek az együttműködésnek közvetlen és gyors hatása érvényesült a megerősödött kutatói munkában és az átalakuló oktatási, kutatási és nevelési irányvétel érvényesülésében. A kutatócsoportok elindulása, illetve a valláspedagógiai tanszék megalakulása már konkrét eredményként igazolja ezt. Különösen sikeres a tanszék által szervezett rendszeres hitoktató továbbképzés. Mindenképp sikerként könyvelhetjük el az Evangélikus Biblikus Szabadegyetem elindítását, amelyet a nagy sikernek köszönhetően folytatunk a következő évben. Eredményesen zajlik a pedagógus továbbképzés is folyamatosan két helyszínen.”

Az intézmény kapcsolatai bővültek az év folyamán. „Partnereink között egyházi és nem egyházi fenntartású intézmények egyaránt vannak. Az egyes egyházi, gyakorlati képzési terek is szélesebb és fokozottabb mértékben jelentek meg a munkánkban. Ez a tendencia nagyban megerősítette a kapcsolati töke stabilizációját más felsőoktatási intézményekkel, valamint az MEE gyülekezeteivel és oktatási intézményeivel. A kapcsolatok bővülése és intenzívebbé válása azért is fontos, mert ez előfeltétele annak, hogy a gyakorlatorientált képzés fejlődjön és aktívabb lehessen a jövőben. A következő nemzedékek tartalmas és színvonalas megszólítása a teljes egyetemi munka számára elsődleges feladattá vált. Ennek speciális lehetősége nyílik a Melanchthon Evangélikus Szakkollégium indításával. A szakkollégiummal egy erős és színvonalas szellemi és lelki műhely szeretnénk felépíteni, ahol az egyetem kollégiumában lakó, világi szakokon tanuló hallgatók és a mi hallgatóink együttes tevékenysége bontakozhat ki. Ezzel a lépéssel új lehetőség nyílik arra, hogy az evangélikus felsőoktatási szellemi erők összefogása is jobban megvalósuljon. Ennek

érdekében a következő fejlesztési ütemben további lépések indokoltak a kollégium összefüggésében.”

Bár az elmúlt évben ketten jelentkeztek a teológus-lelkész szakra, de jelentősen megnövekedett a hittanár-nevelőtanár szak iránti lelkesedés. Most az előzetes jelentések szerint 53-an jelentkeztek a teológiára, ebből 15-en a lelkész, 24-en a hittanár mesterszakra, a többiek az egyéb képzésekre.

10.20

Dr. Fábri György átvéve a szót felhívta a figyelmet arra, hogy teológus vagy lelkészhallgatónak bár az Úristen hív el, de a gyülekezetek, a lelkészek küldik, ajánlják. A mi gyülekezeti, ifjúsági és oktatási munkánk gyümölcsei. Közös felelősség a lelkészképzés ügye. A missziológia, a szociális munka, a menedzseri képességek mind-mind szükségesek a képzésben, de nem csak a teológiától, hanem magunktól is meg kell kérdezni azt, hogy valóban szükségünk van-e erre a tudásra, elvárás-e ez a képzettség, adunk-e teret a célok megvalósítására. Kicsi intézményről beszélünk, és amikor elvárásaink vannak az intézménnyel kapcsolatban, akkor tudnunk kell, hogy ezt az egyetemet, az alacsony kapacitása miatt, nehezen tudja megvalósítani. Nem szeretné, ha más intézménybe csatlakozna be az intézmény.

Fejlesztésekre szánt pénzek egyharmada fordítódott intézményfinanszírozásra, amely kiváló teljesítmény a magyar felsőoktatás helyzetében. Probléma, hogy nem a jelenlegi egyházi törvényi szabályozásnak megfelelően működik az intézmény, illetve azok sok esetben nem teljesíthetőek, így ezeket át kellene gondolni, olyan kérdésekben, hogy milyen végzettséggel, szakmai és egyházi besorolással lehet valaki tanár az egyetemen. Felsőoktatásban tanító evangélikus értelmiségeket be kellene kapcsolni a Melanchthon Szakkollégium munkájába. Képtelenségnek tartja, hogy a lelkésztovábbképzés ne kapcsolódjon szorosan az intézményhez. Legyen következménye annak, ha valaki ezeken nem vesz részt, mert a törvények csak előírják, de nem szankcionálják ezt. A rektor nyugdíjba vonulása miatt szükséges lesz a jövő évben az erre való pályázat átgondolt kiírása.

Ezután hozzászólásokra került sor.

Kendeh Gusztáv a kántorképzése megerősítésének hiányát fogalmazta meg.

Ittész András a fejlesztési támogatás átláthatóbb tálalását szeretné.

Solt-Száráz Csenge szerint PhD hallgatók aktívan részt vesznek a publikálási munkában. Az átláthatóság kedvéért ezeket a munkákat publikálni kellene.

Dr. Fabiny Tamás is támogatná a fejlesztés láthatóvá tételét és javasolja azt, hogy az oktatók és hallgatók publikációi nyilvánosságra kerüljenek. Akik kevés számú tudományos publikációt adnak ki, azok hogyan tudnak részt venni a tudományos életben – vetette fel. Az egyházi vezetés nyitott arra, hogy segítse az egyház tudományos kutatásait (ökumenikus, társadalmi kérdések...stb.).

Laborczi Géza a nyíregyházi egyetem óraadójaként azt tapasztalja, hogy az ott oktatók szeretnék a teológiai oktatókkal magas szintű párbeszédet kialakítani. Ebben előre kell lépünk.

10.53

Dr. Fábr György a tárgyi kérdésekre válaszolva elmondta, hogy kigyűjtik a konkrét fejlesztési elemeket. A valláspedagógiai tanszék létrehozására igen nagy szükség volt. Öt főállású munkatársat vettek fel a különböző tanszékekre. Kutatócsoportok születtek, szakmai tudományos munkacsoport épült, amely támogatja az intézményműködését is. Lényeges a publikációs tevékenység, de jó példának említette, hogy társadalmi kérdésekben méltóképpen gondolkodtak együtt a teológusok megszólalásaikban.

Dr. Szabó Lajos szerint az egyház szeretetének látása a kontinuitásban érlelődik, ennek mélységei és magasságai vannak. Csak egy szeletet tudunk ebből a zsinat előtt megmutatni. Az oktatók gyülekezeti szolgálatait, előadásait, szeretetvendégségek, oktatások és kísérek nem szerepelnek a publikációs listákban. Ezeket is látni kell. De az is igaz, hogy vannak olyan oktatók, akik kiemelkedően sokat publikálnak.

Világosan ki kell mondani, hogy egyetlen képzési ágra sem költöttünk annyit, mint a kántorképzésre az elmúlt 15 évben. A kormány támogatásával az egyszemélyes órák finanszírozását is fenn tudjuk tartani. Fontos megjegyezni, hogy katolikus szakemberek is dolgoznak a teológián.

Az épületnek és a kollégiumnak nagyobb arányú fejlesztése tavaly, míg a könyvtár szakmai fejlesztése idén játszódott le. Tankönyvkiadásra és informatikai fejlesztésre is sor került. 5 százalékos bérfelzárkózást hajtottak végre idén, míg tavaly az előírt 15 százalékot tudták megadni az oktatóknak.

Nehéz egyszerű mérésekkel az oktatók munkájáról objektív véleményt mondani.

11.08

A harmadik ülésen **dr. Hafensch Károly** fog elnökölni és sor kerül az egyes egyházi tisztségviselők jelentéseinek megtárgyalására.

Az országos ügyész, **dr. Székács György** jelentését a zsinat elfogadta.

Dr. Gíró Szász János országos bíróság elnöke jelentését a zsinat elfogadta.

Dr. Zsugyel János az országos számvevőszék elnöke hozzászólásában a Luther Kiadó működésének problémáját emelte ki. Hasznosnak és elengedhetetlennek tartja az ottani munkát és a személyi változásokat is fontosnak tartja. A problémák gyökerét abban látja, hogy a felelősségi körbe be kellene vonni azt, hogy a rendelkezésre álló forrásokkal gazdálkodjanak és ne csak a tartalomért legyenek felelősek a vezetők. Legyen a hirdetések szervezése prioritás. Ez hozzájárulhat a pénzügyi egyensúlyhoz.

Az évek során felhalmozódott könyvkészletek értékesítését az intézményekben és gyülekezetekben szorgalmazni kellene. A számvevőszék tagjai számának bővítésére javaslatot tett. Jó lenne, ha ennek a ciklusnak a végére a következő ciklusban megválasztásra kerülő tagok már kiválasztásra kerülnének.

Gregersen-Labossa György nem kívánt kiegészítést tenni a leadott jelentésével kapcsolatban. A zsinati tagok egyhangúlag elfogadták a jelentést.

11.25

15 perc szünet következik.

11.50

A negyedik ülésen **Abaffy Zoltán** elnökletével tovább folytatódott az éves jelentések tárgyalása.

Kendeh Gusztáv az egyházzenei bizottság elnökeként éves beszámolóját adta elő.
Lázárné Skorka Katalin az ifjúsági könnyűzenei munkával kapcsolatban elmondta, hogy alakult egy munkacsoport, amely a gyülekezetépítést tűzte ki célul.

Kendeh Gusztáv válaszolva elmondta, hogy Herfordba az egyházzenei szakra lehetne küldeni magyarországi képzett zenészeket, akik a könnyűzenei területet tovább tudnák vinni.

További hozzászólások következtek, **Krámer György** országos irodaigazgató, **Muntag András**, **Tóth Melinda Anna** szóltak hozzá.

A jelentést a zsinat egyhangúlag elfogadta.

12.00

A zsinat lelkészi elnökének vezetésével sor került a déli imádságra.

12.07

Lupták Györgynek, az evangelizációs és missziói bizottság elnökének éves jelentése következik.

Gáncs Péter a gyülekezetplántálás ügyében fontos lenne határidő megadása.

A jelentést a zsinat elfogadta.

12.11

Az építési és ingatlanügyi bizottság elnökének, **Benczúr Lászlónak** az éves jelentése következik. A jelentést elfogadták, ugyanígy a gazdasági bizottság elnökének, **Kondor Péternek**, a gyermek és ifjúsági bizottság elnökének, **Lázárné Skorka Katalinnak**, a gyűjteményi tanács elnökének **Kovács Eleonóranak**, valamint a sajtóbizottság elnökének éves **Novotny Zoltánnak** éves jelentését is.

Ezzel kapcsolatban **dr. Fabiny Tamás** a Luther Kiadó hiányának konkrét okairól számolt be. **Végh Szabolcs** az Országos Presbitérium megbízásából jelenleg vizsgálja a gazdasági működés racionalizálását.

Ittész András a jelentésben előforduló pontatlanságok miatt a jelentést nem támogatná. **Fabiny Tamás** kiegészítő javaslattal élt, hogy az ő szóbeli tájékoztatásával kiegészítve fogadják el a jelentést.

12.25

Az Országos GAS ügyvivő **Selmeczi Lajos Péter** éves jelentését a zsinat elfogadta.

A protestáns tábori püspök, **Jákób János** éves jelentése következik. A tábori püspök személyesen is megjelent a zsinaton és köszönetet mondott azért, hogy egy fővel bővíthetett a protestáns lelkeszi szolgálat.

12.28

Az ötödik ülés következik, **dr. Hafenscher Károly** vezetésével. A tárgy az ügyrend módosítása lesz, általános és részletes vitára kerül majd sor, **dr. Solt-Száráz Csenge** előterjesztésében.

A javaslatban a következő szerepelt:

Szavazás több változat esetén

32/A. § (1) Ha a vitában kettőnél több változat közül kell választani, akkor azok mindegyikét (a 35.§ figyelembevételével --> ezt a zsinat törölte) egyenként szavazásra kell bocsátani.

(2) Az egyes változatokra a többi változattól függetlenül egyaránt lehet „igen”-nel vagy „nem”-mel szavazni. Ennek során mindegyik változatra csak egy szavazatot lehet leadni. Ha a szavazó nem nyilvánít véleményt, vagy két szavazatot ad le, akkor abban a kérdésben a szavazata érvénytelen.

(A szavazás a név szerinti szavazás --> *nyílt* szabályai szerint történik azzal, hogy az egyes változatokra egy szavazólapon történik a szavazat leadása.) --> ezt a mondatot a zsinat először módosította, majd törölte.

(3) Megszavazottnak az a változat tekintendő, amely a legtöbb szavazatot kapta, és legalább a szavazatok több mint 50 %-át.

(4) Szavazategyenlőség esetén, vagy ha egyik változat sem kapta meg a szavazatok több mint 50 %-át, akkor a két legtöbb „igen” szavazatot kapott változatról újabb szavazás dönt.

A zsinat ezt a fenti, módosított változatot fogadta el.

12.59

A hatodik ülésen **Rostáné Piri Magda** a zsinat lelkeszi alelnökének vezetésével a 2005. évi VII. törvény – A választásokról és a szavazásokról című javaslat elvi vitájára kerül sor **Laborcezi Géza** országos presbiternek, a zsinat által kiküldött választási munka- csoport vezetőjének előterjesztésében.

A 2005. évi VII. törvény 1 – 10. § az általános részben a választhatóság feltételeivel foglalkozó rész a következőképpen szól:

„3.§ (1) Egyházi tisztségre csak rendezett életvitelű, nagykorú egyházközségi tag választható meg, ha egyébként a tisztség betöltéséhez megkívánt többi feltételnek eleget tesz. Nem lelkesz egyháztag ugyanazt a tisztséget vagy választott testületi tagságot ugyanazon az egyházkormányzati szinten egyidejűleg több egyházi önkormányzatban nem töltheti be. Az

egyházközségi, egyházmegyei, egyházkerületi, valamint országos felügyelő választásakor törekedni kell arra, hogy az az egyházi közéletben gyakorlott személy legyen.”

A munkabizottság javaslat az, hogy a meglévőkön túl szakmaibb kritériumokat fogalmazzunk meg a magasabb egyházkormányzati tisztségek betöltésénél. Ezek a feltételek egyfelől az egyházi, egyházi közéleti gyakorlatot jelenthetik, másfelől pedig a „civil” életben elért teljesítményt értékelhetik.

Megfontolandó lenne a presbitériumi ajánlás bevezetése. Egy-egy felügyelői tisztségre történő jelöléskor jelenleg a testületi jelölésnek fontos szerepe van. Például egy egyházmegyei felügyelő jelölése esetén a jelölő presbitériumnak meg kellene indokolnia azt, hogy miért tartja alkalmasnak az illetőt a poszt betöltésére. Kerületi felügyelő esetében az egyházmegyei presbitérium is tehet ajánlást. A választhatóság feltétele így alakulna: egyháztagság, gyülekezeti presbitériumi tisztség vagy presbitériumi ajánlás.

Felvetették:

– Akarja-e a zsinat a presbitériumi ajánlás bevezetését a felügyelői tisztség betöltéséhez?

Ebben a kérdésben a zsinat igennel szavazott.

– Akarja-e a zsinat bevezetni azt a gyakorlatot, hogy a jelölt lista véglegesítése előtt a jelöltek kötelesek legyenek az adott egyházkormányzati szint közgyűlése előtt bemutatkozni?

A zsinat ezt is megszavazta.

A civil életben elért eredmények az alábbiak lehetnek: a jelölt saját szakterületén elért eredményei, vezetői gyakorlat, kerületi és országos felügyelő estében idegennyelv tudás.

Kérdés:

– Akarja-e a zsinat, hogy a választhatóság feltételként bevezetésre kerüljön az, hogy jelölt milyen eredményeket ért el a saját szakterületén?

A zsinat ezt nem szavazta meg.

A kérdésekkel kapcsolatban számos hozzászólás érkezett. A hozzászólásokból kidomborodott az, hogy az emberek egyfajta rátermettséget szeretnének látni a tisztségeket betöltőknél, de borzasztó nehéz törvényileg szabályozni azokat a feltételeket, amelyeknek a tisztségviselőknek meg kell felelniük.

A második rész a gyülekezeti lelkesi állás betöltését szabályozza a 11 – 18. § szerint. A VI. fejezet – 11.§ – a gyülekezeti lelkesi állás betöltésének előkészítését szabályozza.

A zsinati döntés értelmében itt a bizottság feladata, hogy jogszabályban rögzítse azt, amikor „csonka” elnökség áll a gyülekezet élén, és azt, amikor teljes elnökség esetén üresedik meg a lelkesi állás.

Az előbbi esetében természetes, hogy az egyházmegyei elnökség hívja össze a szükséges testületeket és azon elnököl is.

Az új elem annak a kimunkálása, hogy a gyülekezeti szempontot és az egyházmegyei szempontot úgy hangoljuk össze, hogy az ne konfliktust gerjessen, hanem egymást erősítve segítse a választás átláthatóságát, eredményességét.

A munkabizottság javaslata az, hogy ahol teljes elnökség van, ott az érintett testületeket –

presbitérium, közgyűlés – a gyülekezeti elnökség hívja össze. Ebben az esetben az egyházmegye feladata az ellenőrzés és a törvényességi felügyelet. Ennek kidolgozása a feladat.

Javaslat: a lelkészi állás megüresedését az elnökség köteles haladéktalanul jelenteni az illetékes egyházmegyei elnökségnek.

21 napon belül az egyházmegyei elnökséggel egyeztetve írásban össze kell hívni a presbiteri ülést. Erre hivatalosan meghívást kap az egyházmegyei elnökség is. Ezen a presbiteri ülésen döntés születik a választói névjegyzék véglegesítéséről és a lelkészi díjlevél elfogadásáról és a lelkész megválasztásának módjáról.

Ezen döntések hatályba lépéséhez az egyházmegyei elnökség véleménye / egyetértése szükséges.

A választó közgyűlés összehívását is az egyházmegyei elnökséggel egyeztetve hívhatja össze a gyülekezeti elnökség. Ezen az egyházmegyei elnökség, vagy megbízottjai felügyelik a választás törvényességét és tisztaságát. Ennek lehetséges módja: ellenőrzik a szavazólapok helyességét, a szavazatszámolás törvényességét. Vita esetén joguk van a szavazatokba is betekinteni. Az eredmény kihirdetéséhez egyetértésük szükséges.

Kérdések:

– *Akarja-e a zsinat, hogy a teljes elnökség esetében az előkészítő presbiteri ülésen a díjlevél elfogadásához az egyházmegyei elnökség egyetértése szükséges legyen?*

A zsinat ezt megszavazta.

– *Akarja-e a zsinat, hogy a teljes elnökség esetén a választási eredmény kihirdetéséhez az egyházmegyei elnökség egyetértése szükséges legyen?*

A zsinatban erős bizonytalankodás volt ebben a kérdésben. A többség végül ezt elfogadta.

Az előkészítés szakaszához tartozik az a döntés, hogy kerüljön felállításra egy lelkész jelölő bizottság. Összetételéről már szavazott a zsinat: gyülekezeti, egyházmegyei és kerületi képviselő. El kell dönteni ennek létszámát, feladat és hatáskörét.

A munkacsoport javaslata, hogy a bizottság létszáma legyen öt fő: három főt a gyülekezet delegál, egy-egy főt az egyházmegye és az egyházkerület. A bizottságot a gyülekezeti felügyelő vezeti. A gyülekezetet teljes elnökség esetén az elnökség, csonka elnökség esetén a felügyelő és a presbitérium által választott küldött képviselje. Ha a megüresedett állást a presbitérium meghívással kívánja betölteni, a bizottság automatikusan létre jön, a bizottság megkezd működését, melynek összehívásáért az egyházmegyei elnökség felel. A bizottság megalakulását követő 60 napon belül javaslatot tesz a presbitériumnak a meghívandó személyekre. A presbitérium legfeljebb három nevet javasolhat a választó közgyűlés számára. Amennyiben a jelölő bizottság javaslatát a gyülekezeti presbitérium háromszor elutasítja, automatikusan a püspök lelkész küldő joga lép életbe. Az jelölés során a presbitérium bármikor összehívható.

Kérdések:

– *Akarja-e a zsinat, hogy a lelkész jelölő bizottság öt fős legyen?*

– *Akarja-e a zsinat, hogy ennek összetétele így alakuljon: 3 fő a gyülekezet 1-1 fő az egyházmegye és a kerület részéről?*

Számos hozzászólás érkezett ismét, nagy hangsúlyt kapott a konszenzusra való törekvés. Ebben a gyülekezeti, az egyházmegyei, a kerületi és a püspöki szempont egyaránt érvényesüljön.

A közgyűlési és testületi választások kérdésével foglalkozik a harmadik, püspök, esperes, egyházkerületi felügyelő, egyházmegyei felügyelő választását szabályozza a negyedik rész.

Ebben a részben munkabizottság a 35. § (2) bekezdését javasolja úgy módosítani, hogy az esperessé választhatóság feltétele legyen a legalább 5 éves parókus lelkészi gyakorlat is. A törvény további részéhez nem érkezett módosító javaslat.

Kérdés:

– *Akarja-e a zsinat, hogy az esperesi választhatóság feltétele kiegészüljön legalább 5 vagy 7 éves parókusi gyakorlattal is?*

A zsinat 2016. október 19-i ülésén azt kérte a munkabizottságtól, hogy továbbra is foglalkozzon az országos felügyelő közvetlen választásának kérdésével.

Egyházunk hatályos törvénye szerint ez a kérdés a 2005. évi IV. törvényben (az egyház szervezetéről és igazgatásáról) került szabályozásra, bizottságunk továbbra sem tartja magát illetékesnek a kérdésben. Azt kérik, hogy a 23/2016. (XI. 19.) zsinati határozat zsinati munkacsoport létrehozásáról döntés értelmében ezt a kérdést a zsinat utalja ennek a bizottságnak a hatáskörébe.

14.15

Ebédpszünet következett.

15.10

A hetedik ülésen **Rostáné Piri Magda** elnökletével a téma a lelkészek válásával kapcsolatos törvényi módosítások. Előterjesztő: **Szarka István**, esperes, az Etikai Bizottság vezetője.

Mint ismeretes, a legutóbbi novemberi zsinati ülés során általános vitában a zsinat két változat közül jelölte ki a törvényt módosítás irányát. Az „A” változatban – leegyszerűsítve – a válókereset benyújtásával kapcsolatos értesítést követően a lelkészi szolgálati jogviszony azonnali felfüggesztése, a válás kimondásakor pedig megszűnése szerepelt. Ezt követően lett volna mérlegelési lehetősége a döntésben eljáró püspököknek. A „B” változat szerint egy vizsgálat előzte volna meg a püspök döntését. A szavazás során akkor az „A” változat irányára kapott többséget.

A zsinat elé a két korábbi javaslat legelőnyösebb szempontjainak ötvözéséből született javaslat került, tehát egy olyan kompromisszumos megoldási javaslat, amely Szarka István szerint „az eddigi legkiforrottabb, egyúttal a legjobban alkalmazható is, mert a leghatékonyabban képes kezelni az ügy során elforduló esetleges nehézségeket. A felbukkanó problémák súlyosságához mérten különféle fokozatú szankciókat is bevezethet. A javaslat rugalmassága mellett mégis humánusabb megoldást kínál annál, mint amikor minden előzetes mérlegelés nélkül a válásban érintett szolgálattevőt az ő haladéktalan felfüggesztésével kényszerpályára állítaná. A javaslat előnye továbbá, hogy egy elhúzódó válás esetén az ügyben eljáró püspök számára, amennyiben az szükséges, folyamatában lehetőség kínálkozik

a változtatásra. A válasz végleges kimondását követően pedig lezárja a folyamatot. Az így beterjesztett kompromisszumos javaslat a válasz következtében nagyon nehéz helyzetben került családtagok számára is világos, áttekinthető ügymenetet nyújt. Úgy kínálja a lehető leghumánusabb megoldást, hogy közben a munkáltató érdekei sem sérülnek.”

15.20

Ezután a törvény megfogalmazásainak részletes tárgyalására került sor. Rengeteg hozzászólás érkezett a törvény azon pontjával kapcsolatban, amelyben az szerepel, hogy:

„A lelkész, valamint a lelkészi szolgálatra készülő teológiai hallgató és a lelkészjelölt élettársi kapcsolatban nem élhet.”

A hozzászólásokban az alábbi kérdések merültek fel: Hogyan lehet ezt a tételt megfelelően megfogalmazni, hogy ez a kitétel érthető és elfogadható legyen? Ilyen büntetést von maga után, ha ez nem így van? Az egyház elvárja, hogy a társas kapcsolatokat a teológusok is házasságban éljék meg.

Javaslatként hangozott el, hogy a törvényben szikáran kellene megfogalmazni a törvény szövegét és ezt ki kellene egészíteni egy etikai kódex-szel, amelyben konkrét erkölcsi irányelveket fogalmaznánk meg.

15.35

Fontos gondolat volt az is, hogyan segítünk egy válási folyamatot és hogyan büntetünk? Ha a lelkészt összes tisztségétől megfosztjuk, vajon jót teszünk-e vele és családjával?

A törvény egyik pontjában ugyanis szerepel: *„A házasság jogerős bírósági felbontásával a lelkész minden – az egyházközségnél magasabb egyházkormányzati szinten viselt – tisztsége, valamint zsinati, országos presbitériumi és országos bírósági tagsága megszűnik. Ilyen tisztségre és testületi tagságra a házasság felbontása után három évig nem választható.”*

16.00

A szöveg újrafogalmazására kerül sor.

(3) A lelkész, valamint a lelkészi szolgálatra készülő teológiai hallgató és a lelkészjelölt élettársi kapcsolatban nem élhet.

Új szövegjavaslat ez lett volna, de ezt a zsinat nem fogadta el: --» *A Magyarországi Evangélikus Egyház elvárja a lelkészeitől, a lelkészi szolgálatra készülő teológiai hallgatóktól és a lelkészjelöltjeitől, hogy párkapcsolatukat egyházi áldással megerősített házasságban éljék meg.*

Ezt a részt törölni szeretnék volna, de végül bennmarad a törvényben:

(9) *A házasság jogerős bírósági felbontásával a lelkész minden – az egyházközségnél magasabb egyházkormányzati szinten viselt – tisztsége, valamint zsinati, országos presbitériumi és országos bírósági tagsága megszűnik. Ilyen tisztségre és testületi tagságra a házasság felbontása után három évig nem választható.”*

16.15

Szünet következik.

16.30

A módosított törvényt elfogadt a zsinat, ezzel egy 11 éves folyamat zárult le. Azt kívánjuk, ne kelljen sokat használni a benne foglaltakat – zárta szavait Szarka István felvezető.

16.31

A nyolcadik ülésen **dr. Hafenscher Károly** elnökletével Törvényi szabályozás a lelkészi életpálya modellről címmel elvi vitára kerül sor. Felvezető **Kendeh K. Péter** és **dr. Joób Máté**.

A javaslat részletei a mellékletben olvashatóak el.

Hozzászólások következtek.

Stermeczki András megjegyezte, hogy a javaslatban sajnos szerepeltek a hitoktatási díjak is, pedig a lelkészek többsége kényszerből hitoktat, mert más nem végzi el helyettük ezt a feladatot, de ez sok helyen a lelkészi munka rovására megy. Ha komolyan vesszük, hogy ez lelkészi életpályamodell, akkor a lelkészi fizetésről kellene beszélni. Nem szerepel a javaslatban a kistérségi támogatás, a stóla.

Laborczi Géza szerint ahhoz, hogy ez a modell távlatot adjon, a gyülekezetekben való szolgálatban jó lenne tudni azt, hogy egy lelkész honnan hová jut.

Dr. Joób Máté szerint szükség van a feladatok delegálására, a jó munkaszervezésre is a lelkészi szolgálatban.

Kendeh Péter elmondta, hogy a hitoktatói órabérek nélkül nem tudják az egyház részéről pótolni azt a minimál összeget, amelyet kitűztek maguk elé.

Mészáros Tamás szerint a minimum bértábla jó arra, hogy viszonyítani lehessen a lelkészi javadalmakkal kapcsolatban. A hitoktatói órabért nem tartja jónak, hogy ebbe beleszámításra kerül.

Krámer György szerint vitatkozni kell, mert rengeteg irány lehet, de itt a lehetőség a zsinat előtt, hogy a lelkészek ügye végre egyszer rendeződjön. Félre kell tenni a széthúzást és a személyes érzékenységet. Ez is legalább annyira morális kérdés, mint a válás kérdése. Nem arról szól a kérdés, hogy kis gyülekezet kis pénz, nagy gyülekezet nagy pénz, hanem vannak lelkészek, akik ilyen vagy olyan gyülekezetben működnek jó.

Buday-Malik Adrienn szerint ez nem bértábla, hanem illetménytábla. Az illetménysávokat alsó és felső határokkal lenne érdemes meghatározni. Nettó bárkalkulációra lenne szükség, nem bruttó számításra. Minősíteni kellene a gyülekezetek eltartóképességét. Kapacitáshiányokkal küzdünk bizonyos területeken, ami nagy terheket ró az ott dolgozó lelkészekre.

Sólyom Tibor szerint gond az egyházban a világi bérekkel való összehasonlítás. A bértábla jó, de nem lehet a különböző támogatások miatt összehasonlítani a lelkészi béreket például a pedagógus bérekkel.

Kalincsak Balázs örült annak, hogy elindult ez a folyamat. A régi tradíció jó volt, hogy falun kezdtek a lelkészek és csak utána kerültek városi gyülekezetbe. Felvetette: mi a lelkészi munka mértékegysége? Hány adófizetője van a gyülekezetnek? Vagy hogy hányan járnak bibliaórára, istentiszteletre? A falusi gyülekezeteket nem szabad leírni, mert ezek jelentik egyházunk alapját.

Joób Máté válaszában elmondta, hogy nem kell túl nagy lépést tenni ahhoz, hogy ez a rendszer működjön, de ha ez bevezetésre kerülne, akkor egy sokkal kiegyensúlyozottabb, emberileg elfogadhatóbb rendszer jöhetne létre, mint a jelenlegi.

Kendeh Péter a kapott információk adatkezelési kérdéseit nehéz kezelni. De erkölcsi kérdés lenne, hogy a többet keresők támogassák kevesebbet kereső társaikat.

Hafenscher Károly szavazásra szólította fel a zsinati tagokat, akik a vita további folytatását megszavazták.

László Virgil elmondta, hogy nagyjából háromszoros eltérés van a frissen szolgálatba kerülő beosztott lelkészek fizetései között, de ez nincsen összefüggésben a falusi vagy városi gyülekezet kérdésével. Jelenleg is vannak olyanok a teológián, akik korábban diplomát szereztek és később kaptak elhívást a lelkészi szolgálatra. Felvetette, hogy a már munkával előtött évek vajon hogyan kerülnek számításba, illetve az ilyen helyzetre tekintettel van-e a rendszer valamilyen korrekcióval.

Bárdossy Tamás a fogalomhasználattal kapcsolatban tett pár megjegyzést.

Kendeh Péter a gyülekezetek részéről csak az alapbért tartja kifizetendőnek, ha ezt nem/sem tudják kifizetni, akkor az előmeneteli pótlékokra a MEE vállal kezességet.

Gáncs Péter elmondta, hogy esperesi tanácson egy héttel ezelőtt ezt végigbeszélték. Felvetette, hogy a hitoktatás is része a szolgálatnak, de sok esetben életveszélyes helyzet jön létre a gyülekezetben, ha ezzel a lelkész fizetésének a terhét gondolják megoldani.

18.06

Abaffy Zoltán zárszavában elmondta, hogy a következő ülés május 26-án lesz. Végleges helyszín még nincsen rögzítve. Ismertette a tervezett napirendi pontokat.

(Szerkesztői megjegyzés: A tudósítás nem zsinati jegyzőkönyv. Nem törekszik minden hozzászóló, minden hozzászólás idézésére. Tartalmi, lényegi elemek kerülnek kiemelésre.)